

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. budapesti kir. közjegyző.
KIADJA: A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYLETE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Tel.: 297—069.
Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája: 41.951.

Aggályos rendeletervezet.

A Kir. Közjegyzők Közlönye mult számában a fenti címen közöltük az Igazságügyminiszter T. 535/49. számú rendeletervezetét s ezzel kapcsolatosan a Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetének felterjesztését. E közleményünk a közjegyzői kar tagjait élénken foglalkoztatta s e tárgyban több oldalról érkeztek be hozzánk észrevételek, amelyek megegyeznek abban, hogy a rendeletervezet helyesnek és megvalósíthatónak semmi vonatkozásban sem minősíthető. Megfontolandónak találják az észrevételek általában az ügyvédekől kinevezett közjegyzők nyugdíjának rendezését, azonban nem a nyugdíjintézet fennállását veszélyeztető alapon.

A kérdéssel kapcsolatosan közöljük mindenekelőtt *Angyal* Béla dr. pécsi kir. közjegyzőnek, a pécsi kamara elnökének alábbi észrevételeit:

„A kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézetéről szóló 1930. évi IV. t.-c. —, de a 15.600/1934. I. M. sz. rendelet sem tartalmaz, — amint az nem is lehetséges, a gyakorlati életben utóbb felmerült minden esetre vonatkozó részletes szabályokat és rendelkezéseket.

A visszacsatolt területekre legnagyobb részben, de egyébként is az ügyvédi karból kinevezett kir. közjegyzők nyugdíjjogosultságának kérdése eddig szabályozva nem lévén, a tömeges ilyen kinevezések szükségessé teszik annak mielőbbi rendezését.

Ezt célozza a T. 535/49. sz. igazságügyminiszteri rendeletervezet, amelyet Közlönyünk f. évi 1. száma szószerint közölt. Olvasva a rendeletervezetet, azt a kir. közjegyzők nyugdíjintézetére nézve olyannyira sérelmesnek találom, hogy nagyon is megértem dr. Cholnoky Imre kir. közjegyzőnek, a közjegyzői nyugdíjintézet elnökének és az intéző bizottságnak az az ellen nyilvánított határozott állásfoglalását.

Aggályos rendeletervezet.

Közlemények.

Kinevezések.

Kitüntetések.

A budapesti kamara közgyűlése.

A közjegyzői rendtartás módosítása és kiegészítése.

Az Országos Egylet közgyűlése.

Katonai szolgálatot teljesítő közjegyzők és alkalmazottak segítő alapja.

Közhivatalnokok aláírásának hitelesítése.

Igazságügyi Műszaki és Gazdasági Tanács.

Jogorvoslatról lemondás hagyaték tárgyalási jegyzőkönyvben.

Közjegyző ügyvédi irodája.

Az utóöröklés kérdése az örökösödési eljárásban.

Közjegyzőre nem alkalmazható az 1939. IV. t.-c. 9. §-ában irt kivételező rendelkezés.

Az örökösödési illeték biztosítása.

Helyreigazítás.

Allásközvetítések.

Rendeletok.

Joggyakorlat.

Telekkönyvi jog és eljárás.

Magánjog.

Szerkesztői üzenetek.

D. Gy. dr.

B. F. dr.

N. L. dr.

S. T. dr.

A Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetének közleményei.

Arra még csak a következőket kívánom megjegyezni:

Mindenekelőtt helytelenítem a rendelettervezet 1. §-ának azon rendelkezését, hogy: „Az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet“ rendkívüli segélyben részesítse azon kir. közjegyző özvegyét és árváját, aki az ügyvédek névjegyzékébe történt bejegyzése alapján az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet „tagja volt“....

Szerintem a kir. közjegyzővé kinevezett volt ügyvédnek minden kapcsolata azon ügyvédi kamarával, amelynek bejegyzett tagja volt, s következésképpen az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézettel is, úgy a saját személyét illetőleg, valamint a családjára nézve is teljesen és végleg megszűnt. Kinevezésével a kir. közjegyzői karnak lett teljes jogú tagja s az ügyvédek névjegyzékéből egyidejűleg törlendő is volt. Magától értetődik tehát, hogy egyedül a Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézete lehet jogosult az őt, — mint tagját, — megillető nyugdíjjogosultság megállapítására és a kifizetésre kerülő összegek meghatározására.

A kérdés elintézésénél azon szempont kell hogy irányadó legyen, hogy sem az ügyvédből kinevezett kir. közjegyző szerzett jogai tekintetében ne szenvedjen kárt, sem a kir. közjegyzők és közjegyzőjelöltek nyugdíjintézetét ne érje anyagi károsodás, viszont az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet se jusson illetéktelen haszonhoz.

Ez akként volna megoldható, hogy megállapítandó azon összeg, amelyet az ügyvédből kinevezett közjegyző az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézetbe ügyvédi működése alatt befizetett és ezen összeg, — esetleg kamatmentesen —, átutalandó a Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek pénztárába.

Kiszámítható ezután, hogy ezen így átutalt összeg ellenében a Kir. Közjegyzők Nyugdíjintézete anyagi károsodása nélkül az illetővel szemben milyen kötelezettséget vállalhat.

Miután az egyesek által az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézetbe befizetett járulékok összege nem egyezik az ugyanezen időre a Kir. Közjegyzők Nyugdíjintézetébe fizetendő járulékokkal —, sőt tudomásom szerint az jóval kevesebb — ezen összegek egybevetése útján megállapítandó, hogy az átutalt összeg a havi 50 P járulék alapulvétele mellett mennyi nyugalmi időnek felel meg a Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézeténél.

Ez alapon lenne az ügyvédből kinevezett közjegyző tényleges közjegyzői működésének figyelembevételével a rendelet 14. §-ában megkivánt nyugdíjjogosultság időpontja kiszámítandó és az illető közjegyzővel a rendelet 38. és 54. §-ainak figyelembevételével a fizetendő járulékok összege külön-külön meghatározandó.

Ezen eljárás mellett az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézetet nem érné károsodás, mert csak azt az összeget utalná át, a Kir. Közjegyzők Nyugdíjintézetének, amelyet tényleg felvett és viszont ezzel minden további kötelezettségtől végleg mentesül.

Az ügyvédből kinevezett közjegyző sem károsodna, mert az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézetbe általa befizetett összeget nem veszti el és ha máshonnan és más alapon is, az ő illetve családja javát fogja az ezentúl is szolgálni.

Végül úgy hiszem, hogy ezen eljárás mellett a Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetét sem érné sérelem, mert a valószínűségi számítás szerint kifizetésre kerülő összegek részben az átutalt összegekből, részben az így kinevezett kir. közjegyzők által folytatólag fizetendő járulékokból előreláthatólag fedezetet nyernének.

Előnye volna ezen eljárásnak az is, hogy a Kir. Közjegyző és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetének minden egyes tagja egyforma elbánásban részesülne.

Teljesen elfogadhatatlannak tartom a tervezet azon részét, hogy az ügyvédből kinevezett közjegyző a Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézeténél teljesítsen mint már kinevezett közjegyző befizetéseket és azután ezen összegek utaltassanak át az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet pénztárába s a közjegyző özvegye vagy árvája onnan kapjon „Rendkívüli segélyt“.

Semmiesetre sem tartom helyesnek az ilyen, a közjegyzői nyugdíjintézet autonóm jogait sértő további kapcsolatot.

Közöljük továbbá *Illgen* Aurél dr. dombovári közjegyzőnek, mint közvetlenül érdekelt félnek hozzászólását az alábbiakban:

„A közlönyünk f. évi 1. számában „Aggályos rendelettervezet“ cím alatt megjelent cikkben foglalt hirt nagy örömmel olvastam. Ebben az örömben azt hiszem osztozik minden olyan kartársam, akit közel az ötvenhez, vagy azon túl, neveztek ki ügyvédből közjegyzőnek s míg az Ügyvédi Nyugdíjintézetnél 15—30 évig fizetett nyugdíjjáruléka elvész, a mi nyugdíjintézetünk rendelkezései folytán tíz évig álmatlan éjszakákon gyötrődhet azon, hogy ha elhal, özvegye egy fillér nyugdíj nélkül marad itt.

Ne méltóztassék tehát zokon venni, ha a cikk végső konklúzióját „a tervezet egészben való elejtését“, nem teszem magamévá. Ellenkezőleg úgy vélem, hogy örömmel kell üdvözölnünk az Igazságügyminiszter Úr kezdeményzését, — még ha a tervezet első fogalmazásában nem is találkozik a mi, a Közjegyzői Nyugdíjintézet tagjainak helyeslésével, — mert egy égbekiáltó igazságtalanság megszüntetését célozza.

Ne tegyük tehát félre a javaslatot, hanem igenis a két nyugdíjintézet hozzáértő tagjai egy életbiztosítási szakértővel (valószínűség-számításokra) folytassanak tárgyalást s keressenek oly megegyezési alapot, amely anyagiilag egyik intézetet sem károsítja és nem engedi, hogy 20—30 évi nyugdíjigények elvesszenek.

A Közjegyzői Nyugdíjintézetet nem érheti semmi szemrehányás. Azt teszi, amit minden nyugdíjintézet és maga az állam is tesz: bizonyos idő eltelté előtt nem fizet nyugdíjat. De mi indokolja az Ügyvédi Nyugdíjintézet azon rendelkezését, hogy aki kilépés folytán megszűnik tagja lenni, nyugdíjra nem tarthat igényt és befizetett nyugdíjjárulékból nem kap vissza semmit!

Nem kell speciális hozzáértés, hogy az ember néhány kézenfekvő megoldásra gondoljon.

Az Igazságügyminiszter Úr tervezetéről prima vista minden loyaltás mellett meg kell állapítanunk, hogy egyik rendelkezése a Közjegyzői Nyugdíjintézettel szemben nem reális igényeket biztosít az Ügyvédi Nyugdíjintézet részére.

Ezt egy — elismerem — kissé túlzó példával illusztrálom. Valaki 20 évi ügyvédkedés után 49 éves korában lesz közjegyző. Az Ügyvédi Nyugdíjintézet évi járuléka 120 P. volt, vagyis 20 év alatt körülbelül 2.400.— P-t fizetett be az Ügyvédi Nyugdíjintézetbe. Ha az illető közjegyző kilenc és fél év múlva meghal, a Közjegyzői Nyugdíjintézetbe havi 65 P-vel számítva, ez alatt az idő alatt befizetett 7.410.— P-t, vagyis annyit, amennyit az Ügyvédi Nyugdíjintézetnél kb. 60 év alatt fizetne, amikorra circa 110 évet kéne megérnie!

Közlönyünk cikkének javaslata, hogy t. i. az ügyvédből lett közjegyző az Ügyvédi Nyugdíjintézetnél igényét addig el ne veszítse, amíg a Közjegyzői Nyugdíjintézetnél nyugdíjjogosultságát meg nem szerzi, sokkal közelebb jár a kérdés igazságos és méltányos megoldásához, de én bátor vagyok ennek bizonyos kiegészítését javasolni, mert ez a terv meg az Ügyvédi Nyugdíjintézetet sújtaná nem teljesen kárpótolt fizetési kötelezettséggel.

Tehát a megoldás így történne, de:

a) a közjegyző fizetné tovább is 10 évig (vagy haláláig) az Ügyvédi Nyugdíjintézetnek a legutolsó nyugdíjjárulékát.

b) vagy ezt az általa a Közjegyzői Nyugdíjintézetbe fizetett *nyugdíjjárulékból* a Közjegyzői Nyugdíjintézet utalná át az Ügyvédi Nyugdíjintézetbe a 10 éven át.

c) A Közjegyzői Nyugdíjintézet *csak a 10 éven belül elhalt* közjegyző addig lejárt Ügyvédi Nyugdíjintézeti járulékát utalná oda át.

d) az a) és b) esetet kombinálva: felében a közjegyző, felében a Közjegyzői Nyugdíjintézet teljesítené az Ügyvédi Nyugdíjintézetnél a fizetést.

Végül egy egyszerű megoldás, — amely ugyan legkevésbé segítene a későn pályát változtatott jogászok s az Ügyvédi Nyugdíjintézetnek sem lenne szimpatikus, — az lenne, hogy az életbiztosítás stornirozásának analógiájára az Ügyvédi Nyugdíjintézet a kinevezésig befizetett járulékot bizonyos levonásokkal átutalná a Közjegyzői Nyugdíjintézetnek, amely a 10 évből annyi időt írta az új tag javára, amennyi idő alatt az új közjegyző ily összegű járulékot fizetett volna oda be. A közjegyző nyugdíjjárulék fizetési kötelezettsége természetesen a kinevezés idejétől azért terhelné az új közjegyzőt.

Nem tartozik a kérdésnek az Ügyvédi Nyugdíjintézettel karöltve megoldásának keretébe, de tisztázandó lenne az is, vajjon, ha a kinevezett közjegyző tíz évi járulékát kinevezésekor *egy összegben* (vagy később a hátralékot) befizeti, elnyeri-e igényjogosultságát. A nyugdíjszabályzat t. i. így szól: „A nyugdíjjogosultsághoz kir. közjegyzőnél... tíz évi beszámítható *működés*... szükséges.“ (14. §.)

Korántsem merjük állítani, hogy szerény javaslatunk mindegyike teljes egészében megfelel az anyagi (itt pengővel mért) igazságnak, de valamelyik vagy egy ötödik vagy hatodik úton megszüntethető az a két pad közt a földrepottyánási helyzet, amelyben az ügyvédből lett közjegyzők tíz évig leledzenek.

A cikk szerint ezek száma, akik 8 év múlva érik el a nyugdíjjogosultságot, 110, ami a kar 30 %-ának felel meg. Olyan kérdés tehát ez, amellyel behatóan és türelemmel foglalkozni, nem látszik méltánytalannak.“

Megjegyezve még, hogy *Csánky* István dr. salgótarjáni kir. közjegyző közvetlenül a nyugdíjintézethez intézett beadványában az ügyvédi és közjegyzői nyugdíjintézetek közt viszonyosság megállapítását javasolja akként, hogy az egyik nyugdíjintézetből a másikba való átlépés esetén az átlépő tag által tényleg befizetett nyugdíjjárulék hivatalból volna a másik nyugdíjintézethez átutalandó; közöljük végül a közjegyzői nyugdíjintézet elnökének *Cholnoky* Imre budapesti kir. közjegyzőnek a fentebb közölt észrevételekre vonatkozó általános megjegyzéseit:

„Az igazságügyminiszteri tervezet, mint a nyugdíjintézet felterjesztésében már kifejtettem, a közjegyzői nyugdíjintézet megalkotásánál figyelembe vett alap gondolatot teljesen mellőzi. Nyugdíjintézetünk ugyanis „sui generis“ nyugdíjintézet és egyik alap gondolata az volt, hogy a közjegyző maga aggkori nyugellátást nem kaphat, tehát nem úgy mint az állami tisztviselő, aki 35 évi szolgálat után a tollat leteheti és élvezheti a jól megérdemelt jutalmat! A közjegyzőnek mindaddig, amíg szemét be nem hunyja, vagy munkaképtelenné nem válik dolgoznia kell, munkanélküli ellátást nem kap, nyugdíjra igénye nincs és így nyugdíjra tartalékolás nem is történik. Nyugdíjintézetünk elnevezése tulajdonképpen helytelen is, mert ezt nem nyugdíjintézetnek, hanem önszegélyző egyesületnek kellett volna elnevezni. Az alapszámítások szerint ugyanis négy közjegyzőnek kell egy közjegyző özvegyét eltartania, a közjegyzők által befizetett összeg majdnem teljes egészében a végellátásokra fordítatik és így a közjegyzőnek saját nyugdíjára semmi sem tételik félre. Ha valamelyik közjegyző megrokkban, akkor rokkantsági nyugdíját a működő királyi közjegyzők befizetett járulékból kell fedezni és nem a tartalékalapból.

Magyarországon ehhez hasonló Nyugdíjintézet nincs, elgondolása, szervezete és nyugdíjszabályzata is teljesen eltérő más nyugdíjintézetétől. A nyugdíjszabályzat 9. §-ának 1. bekezdése alapján az intézőbizottság kiszámítja az egy közjegyzőre egy évben eső járulékot és ezt a járulékot a 44. §. rendelkezése alapján a szükségletnek megfelelően évközben is bármikor felelheti. Nyilvánvaló tehát, hogy Nyugdíjintézetünk szükséglete szerint ingadozik a tagok járuléka és a nyugdíjjárulékokból mindössze csak 10 %-ot kell tartalékolni, az esetleg váratlanul előállható kiadások fedezésére, de nem a közjegyzői végellátás biztosítására. A Nyugdíjintézet összes bevétele a 10 % kivételével teljes egészében felhasználható. Az államnál, vagy más nyugdíjintézetnél az alkalmazott tisztviselő fizetésének meghatározott százalékát már a hivatalba való lépése első napjától kezdve a nyugdíjalapra levonásba hozzák és ezt nyugdíjára tartalékolják. Mint már fentebb említettem a közjegyző, nyugdíjszabályzatunk 25. §-a értelmében öregségi nyugdíjat nem kaphat és így az általa befizetett nyugdíjjárulék sem tőkegyűjtésre, sem pedig nyugdíjalap létesítésére fel nem használható.

Az ügyvédek sorából bírák, főispánok, államtitkárok és miniszterek is neveztetnek ki, akik fizetésének bizonyos százalékát a más állami tisztviselőkkel egyezően a nyugdíjalapra levonásba hozzák és ha nyugdíjogo-

sultságuk elérése előtt elhalnak, vagy állásukból felmentetnek, nyugdíjjogosultságuk megszűnik a törvényes idő lejártá előtt és befizetett nyugdíjjárulékaik visszamarad. Miért nem kéri ezt is az Ügyvédi Nyugdíjintézet a maga részére, pedig más pályán jóval nagyobb számú ügyvéd nyer elhelyezést, mint a közjegyzői pályán.

A nyugdíj kérdése évtizedeken át senkit sem érdekelt, amíg nem volt Közjegyzői Nyugdíjintézet, senki sem gondolt arra, hogy az ügyvédből kinevezett bíró, vagy más állami tisztviselő miért nem kap nyugdíjat, vagy segélyt, ha 10 évi működés előtt elhalna. Az egész természetes volt, hogyha valaki állami szolgálatba lép és 10 év előtt elhal, hozzátartozói semmiféle végellátást nem kapnak.

A Nyugdíjintézet az egyenlő elbánás elvére helyezkedik és kénytelen tiltakozó szavát mindaz ellen felemelni, ami esetleg hivatásának gyakorlásában bármi irányban is akadályozná. A szépen megindult és jól megalapozott intézményt nem lehet minden jogos ok nélkül derékbatörni.

A már közölt álláspont szerint egyedüli helyes megoldása ennek a kérdésnek csakis az lenne, hogy az Ügyvédi Nyugdíjintézet köteleztessék arra, hogy a legalább 10 évi gyakorlattal rendelkező ügyvédből kinevezett királyi közjegyzők közül, azoknak a hozzátartozóját, akik közjegyzői nyugdíjjogosultságukat meg nem szerezték, segélyben részesítse. Az Ügyvédi Nyugdíjintézet ezzel semmiféle rizikót nem vállalna, mert a kinevezés időpontjáig ugyanis köteles volt a kinevezett ügyvéd hozzátartozóiról is gondoskodni, de ezenkívül az Ügyvédi Nyugdíjintézetnél a jó párszázra tehető, ügyvédből kinevezett kir. közjegyző évek hosszú során át befizetett nyugdíjjáruléka minden ellenszolgáltatás nélkül visszamaradt, ami hozzávetőlegesen is elég nagy összeget tehet ki.

Nyugdíjintézetünk különleges szervezete miatt a felvetett kérdés csak így lenne megoldható és ezzel Nyugdíjintézetünk sem szenvedne semmiféle sérelmet.

Közlemények.

Kinevezések. Az Igazságügyminiszter *Doszpoly* Dezső dr. budapesti kir. közjegyzőhelyettest Szentendrére, *Alleram* Ferenc dr. kaposvári kir. közjegyzőhelyettest Szirákra, *Ferentzi* Gábor dr. székelykeresztúri ügyvédet Székelykeresztúrra, *Rásó* Béla dr. vasvári ügyvédet Vasvárra, *Hoós* Kázmér dr. székesfehérvári ügyvédet Mórra, *Vargha* Pál dr. siklói ügyvédet Siklósra, *Biró* Zoltán dr. békéscsabai ügyvédet Gyomára kir. közjegyzőkké nevezte ki. Ezekkel a kinevezésekkel kapcsolatosan nem hallgathatjuk el azt a szerény megjegyzésünket, hogy az ügyvédi kinevezések aránya a helyettesi kinevezésekkel szemben ezúttal is aggályt keltő. Sérti egyrészt a pályán hosszú évek óta kifogástalanul működő helyettesek mindenképpen jogszerűnek s igazságosnak tekinthető igényeit s másrészt erősen

vészélyeztetni a megfelelő közjegyzői utánpótlás jogszolgáltatási nézőpontból is nagyfontosságú kérdését.

Kitüntetések. Magyarország Kormányzója a Miniszterelnök előterjesztésére *Cholnoky* Imre dr. budapesti kir. közjegyzőnek a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. *Cholnoky* Imre immár 5 éve tölti be a nyugdíjintézet elnöki tisztségét nemcsak, de 5 éve úgyszólván saját maga intézi az utolsó sürgetésig a nyugdíjintézet egész adminisztrációját. S hogy ezt a súlyos munkát hogyan intézi, arról bizonyosságot tehet minden közjegyző, aki tudja és érzi, hogy ez a mintaszerűen s minden részletében tökéletesen működő intézmény megnyugvást nyújtó dicsősége a karnak, amelyet az intézettel szemben való kötelességek pontos teljesítésére jórészen *Cholnoky* Imre nevelt az ő 5 évi pedáns és energikus elnöki, illetve ügyvezetői működésével. A komoly értéket jutalmazó magas kitüntetésről az egész magyar közjegyzői kar osztatlan örömmel vett tudomást. —

Magyarország Kormányzója *Ónody* Gábor dr. adonyi, *Pigler* István dr. vágselyei és *Pintér* Miklós dr. muraszombati kir. közjegyzőknek a Nemzetvédelmi Keresztet adományozta.

A budapesti kamara közgyűlése. A budapesti kir. közjegyzői kamara 1943. évi rendes közgyűlését március hó 27-én d. u. 6 órai kezdettel az Országos Kaszinó földszinti nagytermében fogja megtartani. A közgyűlést követően ugyanott társas vacsora lesz, amelyen résztvenni kívánók szándékukat legalább 3 nappal megelőzően közölnék *Joannovits* Jenő dr. kir. közjegyzővel Budapest, XI., *Horthy* Miklós-út 59, mivel csupán az előre jelentkezők részére lehet terítéket biztosítani. A társas vacsorán a kamara — tekintettel a másnap tartandó nyugdíjintézeti és országos egyleti közgyűlésre is — természetesen örömmel veszi az idegen kamarák tagjainak megjelenését is. A március havi rendes társas vacsora elmarad.

A közjegyzői rendtartás módosítása és kiegészítése. *Tettek-tervek* címen a Kállay-kormány félesztendő munkásságát tárgyazó füzet jelent meg, amelynek I. Tettek főcíme alatt olvassuk a következőket: „Törvényjavaslat készült a közjegyzői rendtartás körébe tartozó rendelkezések módosításáról és kiegészítéséről. A tervezet a kir. közjegyzői állásra kinevezés kellékeit, a közjegyzői állás betöltését, a közjegyző helyettesítését, állásának megszüntetését, a fegyelmi felelősséget s a közjegyző ügykörét kívánja korszerűen, az általános szociális szempontoknak, valamint az igazságszolgáltatás közérdekének figyelembevételével célravezetően szabályozni.“ E közleménnyel kapcsolatban szerény észrevételünk csupán a I. Tettek főcím alá való beosztás ellen van. A tervezet ugyan elkészült, azonban az még végleges megszövegezést nem nyert s annál kevésbé lett a képviselőházhoz benyújtva. Amíg tehát a törvényjavaslatból törvény lesz, addig véleményünk szerint, az igazságügyi kormányzat vonatkozó ténykedése csupán a II. Tervek főcím alá sorozható. A közjegyzői kar egyébként őszinte örömmel fogadná ha a kormány egy éves működéséről szóló újabb füzetben a kar kívánságának megfelelő rendtartási novella jogszerűen volna a Tettek főcím alá sorozható.

Az Országos Egylet közgyűlése. A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete 1943. évi rendes közgyűlését Budapesten március hó 28. napján, vasárnap d. e. 11 órai kezdettel a budapesti kir. törvényszék I. emelet 4. ajtószámú polgári tanácstermében fogja megtartani.

Katonai szolgálatot teljesítő közjegyzők és alkalmazottak segítő alapja. A legutóbb tartott kamaraközi értekezlet határozata alapján létesítendő segítő alap tárgyában az Országos Egylet részéről o. Rónay Tibor dr. pénztáros körlevelet intézett a közjegyzőkhöz. E körlevél eredményeként az 50 pengős hozzájárulást a 326 működő közjegyző közül 184 küldte be s így az alap már elég tekintélyes összeg, 9.200 pengő felett rendelkezik. Ebben az összegben természetesen bentfoglaltatik a szegedi kamara által példátmutató sürgősséggel összegyűjtött 2.200 P. is. Segélyt folyósít az Országos Egylet nem csak a katonai szolgálatot teljesítő közjegyzők, helyettesek, jelöltek, illetve hozzátartozóik részére, hanem általában a közjegyzői irodai alkalmazottak, illetve hozzátartozóik részére. Az Országos Egyletnek különben már több kérés érkezett be segély folyósítása iránt.

Közhivatalnokok aláírásainak hitelesítése. E közlöny 1941. évi 3. számában az 54. oldalon közöltük, hogy az Igazságügyminiszter egyes közjegyzői kamarákhoz az egyházi anyakönyvi kivonatokon levő egyházi funkcionáriusok aláírása hitelesítésének mellőzése tárgyában rendeletet intézett. Hasonló tárgyban s most általában a közhivatalnokok aláírásai hitelesítésének mellőzése tárgyában az Igazságügyminiszter 82.762/1942. I. M. szám alatt a következő rendeletet intézte a közjegyzői kamarákhoz:

„Ismételten tapasztaltam, hogy különösen a visszacsatolt területeken működő kir. közjegyzők külföldi használatra közhivatalnokoknak a hivatali hatáskörükben kiállított közokiratokon, illetőleg közokiratok kiadmányain vagy hiteles másolatain levő névaláírását és a hivatal pecsétjét hitelesítik, úgyszintén a közhatóság által kiállított hiteles kiadmánynak vagy másolatnak felülhitelesítése mellett annak az eredeti közokirattal való tartalmi megegyezést is tanúsítják. Egyes felmerült esetekben e miatt az illető kir. közjegyző figyelmeztetése iránt az illetékes közjegyzői kamara útján már intézkedtem. Az esetek ismétlődése azonban általános intézkedést kíván.

Felhivom ezért a Kamarát, hogy a kamarához tartozó kir. közjegyzőket figyelmeztesse a következőkre:

Az 1874:XXXV. t.-c. 88. §-a szerint a kir. közjegyző csak a törvényben meghatározott tényekről és körülményekről adhat tanusítványokat. A törvény rendelkezéseit tehát kiterjesztően magyarázni nem lehet. Az 1874. XXXV. t.-c. 92. és az 1886:VII. t.-c. 27. §-ának rendelkezéséből pedig kétségtelen, hogy a kir. közjegyzők csak a hozzájuk forduló magánfelek névaláírása, keresztvonása, vagy kézjegye valódiságának bizonyítására és az 1874:XXXV. t.-c. 89. §-a szerint az okiratokról, azok kiadmányáról, vagy hiteles másolatáról készült teljes vagy kivonatos másolat hitelesítésére, valamint az okirat szövegének a másolat szövegével teljesen vagy részben egyező voltának tanusítására jogosultak. A közhivatalnokok hivatali hatáskörükben kiállított közokiratokon, ezeknek kiadmányain vagy hiteles másolatain levő névaláírásának és a hivatal pecsétjének hitelesítése azonban nem tartozik a kir. közjegyzőknek, hanem kizárólag az illető közhivatal-

nokok felettes hatóságának hatáskörébe. A 80.000/1906. B. M. számú rendelet (Rendeletek Tára 1.778 lap) 129. §-a ki is mondja, hogy a külföldön felhasználandó anyakönyvi kivonatok a törvényhatóság első tisztviselője hitelesíti és így terjeszti fel a m. kir. belügyminiszterhez. Kivül esik a kir. közjegyzők törvényes hatáskörén a nem általuk felvett közokiratokról készült hiteles kiadmányok vagy másolatok felülhitelesítése, de még inkább az ilyen közokiratok tartalmi valódiságának tanusítása. is. Budapest, 1943. évi január hó 21. napján. A miniszter helyett: *Ghyczy* sk. államtitkár.“

Igazságügyi Műszaki és Gazdasági Tanács Az Igazságügyminiszter 10.500/1943. számú rendeletével az 1938. évi 10. t.-c. alapján az Igazságügyi Műszaki Tanács és az Igazságügyi Gazdasági Tanács szervezetét megállapította. A rendelet szerint a Műszaki Tanács műszaki, a Gazdasági Tanács gazdasági szakértőkből álló testület amelynek rendeltetése, hogy a törvényben meghatározott körben szakvélemény, illetve felülvélemény útján közreműködjenek az igazságügyi hatóságok tennivalóinak ellátásában. A rendelet a továbbiakban a két tanács ügyrendje, felügyelete, a tanácstagok javadalmazása tárgyában intézkedik. Az egyidejűleg kibocsátott 10.600/1943. I. M. rendelet a két tanács igénybevétele tárgyában tartalmaz rendelkezéseket. A két tanács műszaki és gazdasági szakkérdésekben nagyjában azonos hatáskörrel fog működni, mint orvosi szakkérdésekben az Igazságügyi Orvosi Tanács.

Jogorvoslatról lemondás hagyaték tárgyalási jegyzőkönyvben. Az örökösöknek sok esetben fűződik érdekük ahhoz, hogy az örökösödési eljárást sürgősen lefolytassák, s így sokszor megtörténik az is, hogy az átadó végzés ellen való jogorvoslati jogukról a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvben lemondanak. Ezeket a lemondásokat a bíróságok olykor akceptálják, olykor nem. A kérdés felfolyamodás következtében nem régen került a budapesti kir. törvényszék polgári felfolyamodási tanácsa elé, amely 21 Pf. 27.210/51/1942. számú végzésében helyes okfejtéssel állapította meg, hogy *a tárgyalási jegyzőkönyvben az átadó végzés ellen való jogorvoslatról történt lemondás joghatályos.* A végzés helyes indokolását az alábbiakban egész terjedelmében közreadjuk.

„A felfolyamodó az elsőbíróság hagyatékátadó végzésének azt a rendelkezését támadja, mely szerint a készpénzt és értékpapirokat egyenlő részekben ő és örököstársai öröklik, valamint azt a rendelkezést, mely szerint a hagyatékátadó végzés jogerősnek mondatott ki. Annak megállapításánál, hogy a felfolyamodás előbbi része érdemi elbírálás alá vonható-e, az a döntő, hogy a felfolyamodás utóbbi része alapos-e?

Az itt megtámadott rendelkezést az elsőbíróság arra alapította, hogy az érdekeltek a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvben jogorvoslati jogukról lemondtak, a felfolyamodó viszont avval érvel, hogy ki sem hirdetett határozat ellen jogorvoslatról a fennálló törvényes rendelkezések értelmében lemondani nem lehet, s ily lemondásnak a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvben azért nem lehet helye, mert a kir. közjegyző határozathozatalra nem jogosult.

Az iratokból nevezetesen az 1942. február 10. napján felvett hagyaték tárgyalási jegyzőkönyvből, tekintettel az 1942. február 14. napján felvett

záradékra is, megállapítja a kir. törvényszék, miszerint az érdekeltek kijelentették, hogy a fentiek (vagyis a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyv megelőző szövege s nevezetesen az ott létrejött osztály) szerint kiadandó hagyatékátadó végzést jogerősnek ismerik el és ellene jogorvoslattal élni nem kívánnak.

Avval, hogy a fennálló törvényes rendelkezések értelmében még ki nem hirdetett határozat elleni jogorvoslatról lemondani nem lehet, a felfolyamodó tévesen érvel. A Pp. 410. §-ának 3. bekezdése akként rendelkezett, hogy a fellebbvitelről az ítélet kihirdetése előtt történt lemondásnak nincs hatálya, az idézett 3. bekezdés helyébe lépett Pp. 13. §-a azonban az ott megjelölt alakszerűségek mellett — lehetővé tette a fellebbvitelről való előzetes kölcsönös lemondást.

Végzéssel kapcsolatban a fellebbvitelről való előzetes lemondás kérdésében a Pp. sem tiltó, sem megengedő rendelkezést nem tartalmaz: azonban éppen ebből következik, hogy az ily lemondásnak akadályja nincsen. Ugyanis, ha ítélettel kapcsolatban sem rendelkezett volna semmilyen irányban, úgy ez nyílt kérdés maradna: ellenben abból, hogy a Pp. 410. §-ának 3. bekezdése kifejezetten tartalmazta a fent idézett rendelkezést, okszerűen következik, hogy végzés elleni fellebbvitelről való előzetes lemondást a törvényhozó nem kívánta hatálytalannak nyilvánítani, mert ellenkező esetben a törvény idevonatkozóan szintén kifejezett rendelkezést tartalmazna.

A Pp. 422. §-ának 2. bekezdéséből sem lehet következtetni arra, hogy a 410. §. fent idézett rendelkezése is a végzések jogerőre emelkedésére megfelelően alkalmazandó volna, s illetve hogy most a Pp. 13. §-ában előírt alakszerűségek kívántatnának meg ahhoz, hogy a kérdéses lemondás hatályos legyen. Ugyanis ezek a rendelkezések az ítélet kihirdetésével, illetve a szóbeli tárgyalás befejezésével kapcsolatosak, míg a Pp. 420. §-a csupán a szóbeli tárgyalás folytán hozott végzésekre nézve rendeli a kihirdetésüket, ellenben egyéb végzések kihirdetés nélkül kerülnek kézbesítésre. Ezekből következik, hogy a 422. §. azon rendelkezése, mely szerint többek között a 410. §. is megfelelően alkalmazandó csak ezen 410. §. egyéb rendelkezésére vonatkozik.

Mindezekre figyelemmel tehát a végzés ellen használható fellebbvitelről az érdekeltek előzetesen hatályosan lemondhatnak, akár feltétlenül, akár bizonyos feltételekhez kötve tekintettel még arra, hogy a fenti jogszabály-magyarázatból, kitűnően a törvényhozó az ítéletnél rendszerint kisebb jelentőségű végzéssel kapcsolatban annak jogerőre emelése terén az érdekelteknek nyilvánvalóan nagyobb szabadságot kívánt adni.

A végzés jogerőre emelkedésének kérdése pedig szoros összefüggésben állván avval a kérdéssel, hogy az felfolyamodással még megtámadható-e, a fentiek nem csupán peres eljárásban kell, hogy alkalmazást nyerjenek; hanem az Öe. 124. §-ának utolsó bekezdésében említett 1881:LIX. t.-c. helyett a Pp. 3. és 9. §-aihoz képest alkalmazandó eljárási szabályok alapján a hagyatéki eljárásban is.

Az a felfolyamodásbeli érvelés, hogy a kir. közjegyző, aki a hagyatéki tárgyalást lefolytatja határozathozatalra nem jogosult, s így a hagyaték-tárgyalási jegyzőkönyvben a jogorvoslatról lemondani nem lehet, szintén nem helytálló. A már mondottak szerint ugyanis a Pp. 13. §-ában előírt

alakszerűségek nem kívántatnak meg, de egyéb meghatározott alakszerűségek sem, mivel ilyen esetben afelől jogszabály rendelkeznek. A dolog természetéből következik tehát, hogy — azonfelül, hogy az ilyen lemondás határozathozatal előtt természetesen a bírósághoz is bejelenthető külön beadványban — a lemondás megtehető abban az eljárásban, amely a végzés meghozatalát megelőzi, és abban az alakban, amelyben egyébként az érdekelteknek a végzés meghozatalára kiható előadásai, kérelmei, nyilatkozatai, stb. megjelennek, aminő a kérvény, meghallgatási jegyzőkönyv, stb. s így hagyatékátadó végzést megelőzően a hagyatéktárgyalási jegyzőkönyv, a lemondás hatályossága szempontjából tehát közömbös, az, hogy a hagyatéki tárgyalást törvényes rendelkezésnél fogva nem a bíróság, hanem a kir. közjegyző tartja.

Ennélfogva tekintettel a lemondó nyilatkozat szövegére — a jelen esetben csupán az vizsgálható, hogy az elsőbíróság a hagyatékátadó végzést a hagyatéki tárgyaláson létrejött osztály szerint hozta-e meg.

Evvel kapcsolatban megállapítja a kir. törvényszék, hogy a hagyaték-tárgyalási jegyzőkönyv kivonatában az osztály, amelynek értelmében az elsőbíróság a hagyatékot átadta az eredeti hagyatéktárgyalási jegyzőkönyv 12—14 oldalán foglaltakkal egyezően vétetett át s így különösen a készpénz és értékpapírok tekintetében, amelyekre vonatkozó rendelkezést a felfolyamodó sérelmezi, helyesen tartalmazza, nevezetesen azt, hogy ezeket a végrendelet szerint érdekeltek $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{4}$ -ed részben öröklik, helytelenül vitatja tehát a felfolyamodó az ezzel ellentétes megállapodást.

Igy tehát helyesen nyilvánította az elsőbíróság az osztály értelmében meghozott hagyatékátadó végzést jogerősnek, minélfogva ezen megállapítást támadó felfolyamodás alyaptalan, és annak a kir. törvényszék nem adott helyt.

Annak viszont, hogy a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedett, az a folyománya, hogy az többé felfolyamodással nem támadható meg, hanem amennyiben valamelyik érdekelt úgy találja, hogy az osztályegység megkötése, illetve a jogorvoslatról való lemondás reá nézve sérelmes volt úgy csupán a törvény rendes útján érvényesítheti igényeit az Öe. 89. §-a értelmében.

Ennélfogva a kir. törvényszék a felfolyamodás azon részének, amely a hagyatékátadásra vonatkozó rendelkezés ellen irányul, érdemi elbírálásba sem bocsátkozott, illetve azt a P. 558. §-a alapján hivatalból visszautasította. Annak, hogy az indoklás első részében a kir. törvényszék az érdemi kérdésre vonatkozó tényállást is érintette kizárólag az volt az oka, hogy meg kellett állapítani vajjon a hagyatékátadó végzés tényleg az osztály értelmében hozott-e meg.“ (A határozatot beküldte *Teöke* Béla dr. kir. közjegyző.).

Közjegyző ügyvédi irodája. E közlöny mult számában a fenti címen megjelent közleményre vettük a következő észrevételeket: „A „Kir. Közjegyzők Közlönye“ f. évi 1. számában Dr. Pulay József kartársam tollából, „Közjegyző ügyvédi irodája“ címmel megjelent közlemény személyemet érinti, miért is az alábbiak szíves közzétételét kérem:

Kinevezésemet 1942. december 11.-én nyertem el. Hirét a Don-mentén vettem. A frontról január 10.-én betegen érkeztem meg Budapestre. Itt családom azzal várt, hogy Édesatyámat — akinek az irodájában 16 éven át dolgoztam — súlyos betegen Budapestre kellett felszállítani, a munkából hosszabb időre ki kell kapcsolódnia, sárbogárdi ügyvédi irodája egyedül maradt. Nekem Budapesten kellett maradnom, mert fertőző betegségre valló tünetek miatt megfigyelés alatt állottam. Távbeszélőn felhívtam egy volt hadszíntéri ügyvéd bajtársamat. Közöltem, hogy közjegyzői kinevezésem folytán Édesatyámnak segítségre van szüksége, keressen olyan valakit, akivel beteg Édesatyám tovább dolgozhatnék. Bajtársam hirdetést ajánlott. Betegségemre hivatkozva, kértem, hogy a hirdetést szerkessze meg és adja le. A hirdetés a Jogi Hírlap legközelebbi számában nem jelent meg. Erre Édesatyám maga küldött be egy hirdetést azzal, hogy a kétszeres hirdetés elkerülése végett közzététel előtt a J. H. lépjen bajtársammal érintkezésbe. Ezután a J. H. f. évi 4-ik számában megjelent az Édesatyám által beküldött, „Önálló irodavezető, esetleg társulás“ jellegű hirdetés, — de ugyanekkor, nyilván tévedésből közzétették a bajtársam által leadott hirdetést is. Ez utóbbinak szövege készítése után a cikkíró urat közleményének megírására. —

A cikkíró úr szerint az ügyvéd barátom által leadott hirdetés alkalmas arra, hogy ügyvédi körökben is megütközést keltsen. Ezen aggodalmát két körülmény eleve megcáfolja: A hirdetést a MÜNE fiatal gárdájának egyik, a fiatal ügyvédek szociális jólétéért küzdő vezető tagja szerkesztette, — s a J. H.-ról sem lehet feltenni azt, hogy oly hirdetést hozzon napvilágra, amely akár ügyvédi, akár más tereken megütközést kelthet. —

A hirdetés szövegéről nem tudtam, s ezzel az egész kérdést már is elintézhethetném. A felhozottak reám nézve elméleti jelentőségük és engem nem érinthetnek: nekem ügyvédi iroda átadására, vagy liquidálására szükségem nem volt, Édesatyám ügyvédi irodája kiválásom óta is tovább ténykedik. Le kell azonban szögezmem, hogy a cikkíró úr oly messzemenő következtetéseket von le, amelyekre — tárgyilagos szemmel nézve — a hirdetés alapot nem nyújtott.

A közlemény utal arra, hogy az ügyvédből lett közjegyző régi pályáját haladéktalanul számolja fel, — céloz arra, hogy én már egy-két hónapja a kinevezés birtokában lehetek. Erre válaszom: mindig tudtam mi a kötelességem. Önként vonultam be, önként jelentkeztem frontszolgálatra. Amint hazaérkeztem, közjegyzői kamarám elnökének és titkárának jelentettem, hogy amint egészségi állapotom engedi, hivatalomat átveszem. Ugyanekkor pecsétjeimet is megrendeltem. Édesatyám még távollétem alatt, nyomban kinevezésem után bejelentette az ügyvédi kamarának kilépésemet. Amint végre, sok sürgetés után pecsétjeim február 2-án elkészültek, másnap letettem az esküt és bejelentettem működésem megkezdését. Hazajövetelem után már ügyvédi ténykedést nem fejtettem ki. A cikkíró úr sem foglalhatta el a lehetőségekhez képest állását kinevezésekor — vagy, hogy szavaival éljek, midőn megkapta a „nemzeti ajándékot“ gyorsabban, mint én. Egyébként kinevezési okiratomat január 20.-án vettem át. Senki sem talált volna abban semmit sem, ha bevárom az innen számítandó három hónapot és várom, hátha ürül székhelyemen valami elfogadható lakás? Siettem, — csak

két, mellékhelyiség nélküli szobát sikerült kivennem, az egyikben dolgozom, a másikban feleségemmel együtt lakom.

A cikkíró úr több ízben hangoztatja a szaktudás kérdését Szerénységgem tiltja, hogy itt vitába szálljak. Állítom azonban, hogy hivatásomat tisztességgel és hiba nélkül kívánom betölteni. A közlemény feltételezi, hogy a hirdetés közzététele a felhozott szempontok átgondolásának elmulasztására vezethető vissza. Én is az átgondolás hiányára hivatkozom. Ha a nagyrabecsüléssel tisztelt kartársam szives lett volna az „audiatur et altera pars“ elvét átgondolni és előzőleg kartársi felvilágosításért hozzám fordul: a bizonyára készséges és az illetévaló kartársi jóindulatát megköszönő felvilágosító válaszom után nem fáradt volna a cikk megírásával. Kiváló kartársi tisztelettel: Dr. *Halasy-Rektorisz* Lajos kir. közjegyző.

Az utóöröklés kérdése az örökösödési eljárásban. Száz százalékig aláírom e címen a Közlöny legutóbbi számában Telman Sándor kartársunk cikkében foglaltakat, és hogy ahhoz mégis hozzászólok azt csak azért teszem, hogy egy — gyakorlatomban a közelmúltban előfordult — eklatáns példával is bizonyítsam, mennyire igaza van a cikkírónak. Egy kiskorú lemenők hátrahagyása mellett végrendelet hátrahagyása nélkül elhalt örökhagyó hagyatékába tartozó ingatlanok közül az egyik telekkönyvi betétben foglalt ingatlanokra utóörökösödési jog volt feljegyezve örökhagyónak egy önjogú oldalági rokona javára. A tárgyalásra a kiskorú lemenők törvényes képviselője és az önjogú utóörökös megidézettvén, az utóörökös előadta azt, miszerint ő abban a tudatban volt, hogy őt az utóöröklési jog csupán abban az esetben illette volna meg, ha az előörökös lemenők hátrahagyása nélkül halt volna el. Az első örökhagyó hagyatéki iratainak és végrendeletének ismertetése után megállapítottam, hogy aszerint feltétlen utóöröklési jogot nyert az utóörökös, aki azonban ennek dacára kijelentette, hogy utóöröklési jogát nem kívánja gyakorolni. Miután azonban az utóöröklési jog a telekkönyvben fel volt jegyezve ennek törlésére vonatkozólag külön törlési engedélyt kellett az utóörökösnek kiállítani, hogy így az utóörökléssel terhelt ingatlan a többi ingatlanokkal együtt adassék át a törvényes örökösöknek. Ha már most a cikkíró kartársunk által kifogás tárgyává tett végzés álláspontja lenne helyes, úgy erre a hagyatéki eljárás során nem kerülhetett volna sor, hanem vagy rendezetlen maradt volna a telekkönyvi állapot, vagy legjobb esetben később egy külön pót-hagyatéki eljárás során nyert volna az rendezést, ami a feleknek felesleges külön költséget jelentett volna. (Beküldte: *Mándi* András dr. hajdunánási kir. közjegyző.).

Közjegyzőre nem alkalmazható az 1939. IV. t. c. 9. §-ában irt kivételező rendelkezés Az ügyvédi kamarák országos bizottsága Obf. 366/1942. számú határozata szerint a törvény azoknak a zsidó közjegyzőhelyetteseknek teszi lehetővé az időközönként felvehető tagok 3%-a erejéig való felvételét, akik 1939. január 1. napja előtt voltak közjegyzőhelyettesek. A felebbezőnek az az érvelése, hogy az 1939. IV. t.-c. a csonkamagyarországi közjegyzők pozícióját nem érintette, nem helytálló, mert amennyiben a jogszabályalkotó a közjegyzőkről is kívánt volna a közjegyzőhelyettesekhez, ítélő bírákhoz és ügyészekhez hasonlóan intézkedni, ezt a 7810/1940.

M. E. számú rendeletben az ügyvédi kamarák újjászervezésével kapcsolatosan nyilván megtette volna.“

Az örökösödési illeték biztosítása. Az Igazságügyminiszter 8200/1943. I. M. szám alatt kibocsátott rendeletével az 1930. 34. t.-c. életbeléptetése tárgyában kibocsátott 49.000/1930. I. M. rendelet kiegészítéseként elrendelte, hogy az örökösödési illeték rangsorára vonatkozóan az 1930. 34. t.-c. 154. §-a alapján teljesített feljegyzés a hagyatékátadó végzésnek, illetve örökösödési bizonyítványnak a telekkönyvi hatósághoz való érkezésétől számított két év elteltével hatályát veszti. Ha ez alatt az idő alatt az illetékes adóhivatal az örökösödési illeték biztosítására a jelzálogjognak a feljegyzéssel biztosított ranghelyü bekebelezését nem kérte, a feljegyzést hivatalból törölni kell. A telekkönyvi hatóság az átadó végzés, illetve örökösödési bizonyítvány hozzáérkezésének napját a fentiekre való figyelmeztetéssel köteles az adóhivatallal közölni. A rendelet hatályba lépését megelőzően eszközölt rangsorfeljegyzés törlése előtt a telekkönyvi hatóság a jelzálogi bekebelezés tekintetében kérdést intéz az adóhivatalhoz. Ilyen esetben a rangsor feljegyzést törölni csak akkor lehet, ha az adóhivatal a kitűzött határidő alatt a jelzálogjognak a feljegyzés rangsorában való bekebelezését nem kérte.

Helyreigazítás A januáriusi számban „A végintézkedésekre vonatkozó legújabb bírói gyakorlat“ című cikkünkbe két értelemzavaró hiba csúszott és pedig az ötödik oldal második bekezdésében a 366/942. számú határozat szerint érvénytelen a végrendelet, ha az irástudatlan végrendelező nevét olyan tanu irta, aki ebben a minőségben nem irta alá végrendeletet és a J. H. XV. 257. számú ítélet szerint utóörökösül az elhalt özvegye tekintendő és nem a végrendelet tételkor vele élő házastársa, akitől később elvált.

Allásközvetítések.

Budapesti közjegyzői iroda gyakorlott *helyettest*, vagy gépirásban is jártas *jelöltet* keres. Cím a kiadóban.

Teljes közjegyzői gyakorlattal bíró, katonai szolgálat alól mentes *helyettest* keresek állandó alkalmazásra. Cím a kiadóban.

Horthy István dr. nyiregyházi kir. közjegyző keres. azonnali, vagy későbbi belépésre legalább némi gyakorlattal rendelkező munkabíró *helyettest*.

Hadmentes, nőtlen, keresztény ügyvéd *közjegyzőhelyettesnek* ajánlközik. Cím a kiadóban.

Közjegyző helyettesi állást vállal katonai leszerelése után fővárosban vagy annak környékén önálló gyakorlattal bíró nyugdíjas köztisztviselő.

Rendeletek.

7770/1942. M. E. sz. A váltón alapuló kereseti és visszkereseti jog elévülésének a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki és kárpát aljai területekre vonatkozó újabb szabályozása. (Bp. K. I.).

100/1943. M. E. sz. A lakásbérletekkel kapcsolatos egyes kérdések újabb szabályozása. (Bp. K. 5.).

140/1943. M. E. sz. A zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló 1942. XV. törvénycikknek a haszonbérelet ingatlanok visszabocsátásával és az ingóságok átvételével kapcsolatos rendelkezései végrehajtása. (Bp. K. 7.).

390/1943. M. E. sz. Az 1942:XV. törvénycikk hatálya alá eső ingatlanok tekintetében a hitelezők és más érdekeltek kielégítésének előmozdítása. (Bp. K. 19.).

430/1943. M. E. sz. A háborúban valamint a háborúval vagy a háborús veszéllyel kapcsolatos események következtében meghalt személyek nevének jegyesükre való kivételes átruházása. (Bp. K. 19.).

59.828/1943. P. M. sz. A Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen egyes vagyonátruházásoknak az illeték alól felmentéséről. (Bp. K. 24.).

Joggyakorlat.*

Telekkönyvi jog és eljárás.

4. A telekkönyvi hatóság nem vizsgálhatja, hogy valamely okirat, amely külsőleg valódinak látszik, nem hamis-e. Tárgyalást vagy meghallgatást ebben a kérdésben a tkvi rendtartás nem enged, sőt a felfolyamodáshoz csatolt okiratokat sem lehet figyelembe venni ebben a kérdésben. A hamis irattal okozott sérelmet nem perenkívüli eljárás során, hanem csak *törlési keresettel* lehet orvosolni. (K. P. V. 4352/1941.).

5. *Telekkönyvi ügyekben felfolyamodási jogosultsága* rendszerint csak annak van, aki a telekkönyvben vagy mint jogosult vagy mint kötelezett fél bejegyezve van. Nincs meg ez a joga azonban azoknak, akik az ingatlant hatósági jóváhagyásra szoruló szerződéssel vették s csupán a vételi szerződés jóváhagyása esetén válhatnak telekkönyvi tulajdonosokká. (K. Pk. V. 5281/1941.).

6. Ha a telekkönyvi bekebelezés kérésére is jogosult csupán *előjegyzést* kér, a telekkönyvi hatóság bekebelezést nem rendelhet el, csak *előjegyzést*. (K. Pk. V. 3509/1941.).

* Ebben a rovatban közölt jogesetek közül azokat, amelyek a Budapesten székelő bíróságok állásfoglalásait tartalmazzák részben a közvetlenül rendelkezésünkre bocsátott határozatok, részben pedig a „Jogi Hírlap“, a „Magyar Jogi Szemle“, „Magyar Törvénykezés“ és „Gazdasági Jog“ című szaklapok alapján dolgozzuk fel és adjuk közre, az illetékjogi határozatokat pedig túlnyomó részben az „Illetékügyi Közlöny“ című szaklap közlései nyomán.

7. *Megszűnt jelzálogjog ranghelyével való rendelkezés* s e jog alapján új jelzálogjog alapíthatása a jelzálog törvénynek 17, 18, 20. §-ai és a 23.000/1929. I. M. rendelet 36. §-a értelmében csupán az ingatlan mindenkori tulajdonosának joga, amely jog a kézbesítés átvételére kirendelt ügygondnokot meg nem illeti. A jelzálogjogok ranghelyének fenntartására megszabott 30 napos határidőt nem lehet a végzésnek az ügygondnok részére történt kézbesítésétől számítani. (K. Pk. V. 821/1941.).

8. Annak a kérdésnek eldöntése, hogy az *ingatlant elidegenítő jogügylet tudomásulvételre* nem szorult, illetve, hogy tudomásulvétel megtagadásának a törvény értelmében helye van, nem tartozik a rendes bíróság hatáskörébe. (K. P. V. 398/1941.).

9. Az *elővásárlási jog* gyakorlása alakszerűséghez kötve nincs. E jog gyakorlásának módozatai tekintetében a felek szabadon egyezkedhetnek. Az egyességben megállapított határidőt tehát a felek utóbb nem kifogásolhatják. Ha pedig az elővásárlási jogosult hiúsítja meg azt a lehetőséget, hogy az általa gyakorolt elővásárlási jog következményei gyakorlatilag érvényesüljenek, úgy ezzel elvesztette azt a lehetőséget, hogy a kötelezett eladóval szemben valamely újabb ajánlat tétele esetén ezt a jogot ismét gyakorolhassa. Ennek pedig a további következménye az, hogy az elővásárlási jogra vonatkozó telekkönyvi bejegyzésnek is megszűnt a belső tartalma, ennél fogva a bejegyzés további fenntartása sem követelhető, az ellenérdekű fél annak kitörlését bármikor jogszerűen szorgalmazhatja. (K. P. I. 977/1942.).

10. Telekjegyzőkönyvbe felvett ingatlan térmértékének a bejegyzettnél nagyobbra való kiigazítása nem Tkrts. II. részében szabályozott rendes telekkönyvi eljárásra, hanem más különleges telekkönyvi eljárásra tartozik. Ha a helyszíneléskor felvett ingatlan telekkönyvezésével kapcsolatban hiba helyesbítése a cél, akkor *telekkönyvi kiigazításnak* (Tkrts 3, 22—25. §) van helye. Ha pedig az ingatlant a helyszínelési eljárás alkalmával történt mulasztás folytán nem telekkönyvezték, vagy ha az ingatlan esetleg csak részben is azért nincs telekkönyveztve, mert a helyszínelési eljárás után képződött, úgy a telekjegyzőkönyvekbe felveendő ingatlanoknál a 70.972/1896. I. M. rendelettel szabályozott póthelyszínelésnek van helye.

11. A telekkönyvi rendtartás 92. §-ának az a rendelkezése, hogy a *nem jogerős ítéletnek alapján csak előjegyzésnek van helye*, nem jelenti azt, hogy nem jogerős ítélet alapján csak csekélyebb hatályú telekkönyvi bejegyzést lehet adni, amint aminőt majd a jogerős ítélet alapján meg lehet engedni, hanem csupán azt, hogy a nem jogerős ítélet alapján nem lehet a még igazolásra szoruló előjegyzésnél többet, vagyis nem lehet bekebelezést engedni. (K. P. V. 270/1942.).

12. Az állandó bírói gyakorlat szerint úgy a tulajdonos társaknak az *osztatlan közösségben birt ingatlanai természetben való megosztására* vonatkozó, mint a szülők és a gyermekek között vagyon rendezést tárgyazó ingatlan átruházási ügyletek érvényességéhez azok az alakszerűségek, amelyekre a 4420/1918. M. E. sz. rendelet és a 27. számú jogegységi döntés

különben az ingatlan átruházását tárgyazó jogügyletek érvényességéhez megkivánt, nem szükségesek. (K. P. V. 1312/1942.).

13. Az *ingatlant elidegenítő jogügylet érvényességéhez* a 27. számú polgári jogegységi döntvény értelmében a 4420/1918. M. E. sz. rendelet 1. §-a szempontjából elégséges, ha az elidegenítést tartalmazó okirat a jogügyletben résztvevő feleken felül megjelöli az ingatlant és az ellenszolgáltatást, ha pedig az átruházás ellenszolgáltatás nélkül történt, ez a körülmény kitűnik belőle. Az a körülmény azonban, hogy az okirat az átruházás jogcímét nem a valóságnak megfelelően tünteti fel az ügylet érvényességére befolyással nem bír. (K. P. I. 2012/1942.).

14. Folyamodók ítélet és bírói egyesség hiteles kiadmánya alapján kérték a *jelzálogjog előjegyzését*. A végrehajtható bírói egyesség és a jogerős bírói ítélet a tkvi rendtartás 84. §. b) és c) pontja értelmében bekebelezés alapjául szolgáló okirat. A 92. §. szerint pedig olyan bírói határozatok alapján, amelyek által valamely meghatározott követelés odaitéltetik, előjegyzésnek van helye. Az előjegyzés megengedésének nem akadálya az, hogy a bemutatott okiratok alapján a folyamodóknak már végrehajtási jelzálogjoghoz is joguk van, mivel a több jogban a kevesebb is bennfoglaltatik. A tkvi rendtartás 128. §-a csupán azt tiltja, hogy a tkvi hatóság többet engedjen meg, mint amennyit kértek. (K. P. I. 3059/1941.).

15. A 4420/1918. M. E. sz. rendelet 1. §-ának alkalmazása körében állandósult bírói gyakorlat szerint sem az egyes vételárrészletek felvétele, sem pedig azok duplázása egymagában véve a hiányzó vételi nyilatkozatot nem pótolhatja. (K. P. V. 1020/1942.).

16. A telekkönyvileg bejegyzett *bányanyitási és kitermelési jogok* az anyagi jog szerint annak következtében, ha azokat a jogosult az elévülési időn belül nem gyakorolja, rendszerint megszűnnek; azonban ez a megszűnés nem érvényesíthető olyan jóhiszemű harmadik személyek ellen, akik ily dologi jogot annak kitörlése előtt visszeteher ellenében a telekkönyvi állásban bizva szereznek meg. (K. P. V. 1423/1942.).

17. Az anyagi jogszabályok szerint az *ingatlan tulajdonjogának átruházása jogcímes ügylet*, tehát a jogcímnek vagyis a dologi jogi rendezés indító okául szolgáló kötelmi ügyletnek érvénytelensége a tulajdon átruházást is érvénytelenné teszi. A feleség által a férjjel szemben tett az a kijelentés, hogy ingatlanát hozományul leköti s e nyilatkozatnak a fél részéről történt elfogadása nem létesítenek olyan kötelmi ügyletet, amely a férj javára az akként lekötött ingatlanra vonatkozó tulajdonjog megszerzésének érvényes jogcíméül szolgálhatna. (K. P. V. 523/1942.).

Magánjog

18. Örökagyó az előtte végrendelet nélkül elhalt leányának hagyatéki tárgyaláson azt a kijelentést tette, hogy a hagyatékból semmit sem igényel. Ez a nyilatkozat egymagában az örökség visszautasítását jelentené ugyan,

azonban az öröknyagónak a hagyaték tárgyalási jegyzőkönyvből szintén megállapítható azzal a magatartásával kapcsolatban, hogy elfogadta és aláírta azt az osztályt, amely szerint a hagyatékot egészben az alperesek öröklék, minthogy ebben a magatartásában világosan megnyilvánul öröknyagónak az az akarata, hogy a reánézve egészben ági jellegű s ennél fogva törvényes öröklés alapján egészben reá visszaszálló hagyatékot az alperesnek kívánja juttatni, az örökségnek az alperesekre való átruházásaként minősül. (K. P. I. 601/1942.).

19. Öröknyagó annak folytán, hogy vagyona állagán felül annak hasznélvezetét is az alperesnek akarta juttatni, felperes özvegyi jogát végrendeletileg korlátozta. A tulajdonjogban a hasznélvezeti jog is bennfoglaltatik, a vagyon tulajdonját pedig az öröknyagó alperesre hagyta, ezzel a rendelkezéssel hallgatag rendezte egyben korlátozta a felperes özvegyi jogát, következésképp felperest csak az özvegyi jog törvényes mértéke s nem a teljes özvegyi jog illeti meg. (K. P. I. 1231/1942.).

20. *Jogerős hagyatékátadó végzést* el lehet fogadni igazolás gyanánt abban a kérdésben, hogy a hagyatékot ki, vagy kik öröklék, de nem dönteti el azt a vitás kérdést, hogy valamely vagyontárgy a hagyatékhoz tartozik-e, vagy az arra igényt támasztó egyén tulajdona-e. Az ilyen kérdések eldöntésére a perenkívüli örökösödési eljárás, amelyben az igényt támasztó harmadik személy részt sem vett s így alkalma sem volt arra, hogy jogát megvédje, nem alkalmas. (Bp. T. X. 260/942.).

Szerkesztői üzenetek.

D. Gy. dr. Hogy mi képezi hagyaték tárgyát, az ingatlan, vagy a térítési összeg, erre nézve a szigorú jog nézőpontjából, az elhalálozás időpontjában volt állapot volna az irányadó. Ha azonban még a leltározás, illetve a tárgyalás előtt átírták az igénybevett ingatlant az Országos Földhitelintézet javára, úgy hagyatékként csupán a térítési összeg állítandó be annál is inkább, mert az ingatlan tulajdonjogának az örökösökre való átirása telekkönyvi akadály miatt amúgy sem volna eszközölhető.

N. L. dr. A helyettesi jogosultsággal bíró közjegyzőjelöltek az első 5 működési évben 10 P., a további 5 évben 15 P., tíz évi működés után pedig 20 P. nyugdíjjárulékot fizetnek. A helyettesi jogosultsággal nem bíró közjegyzőjelöltek havi nyugdíjjáruléka 6 P.

B. F. dr. A mult számban a „Jegyzői magánmunkálatok kiskorúság elhallgatásával“ című közleménnyel kapcsolatban annak megállapítására, hogy az illető jegyzőnek ténykedése a Btkv. rendelkezéseibe is ütközik-e, magunkat illetékeseknek nem tartjuk annál kevésbé, mert jogok, vagy jogviszonyok lényegét illetően az egyes bíróságoknak igen eltérő lehet a felfogása.

S. T. dr. Az újrendszerű jegyzői magánmunkálkodási garázdálkodásról beküldött adatok alapján a közlöny jövő számában fogunk megemlékezni.

A Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetének közleményei:

VAGYON.		TEHER.	
Pengő	fill.	Pengő	fill.
I. Mérlegszámla 1942. évi december hó 31-én.			
1. Irodafelszerelés	300	592214	18
2. Értékpapírok	5592	70995	43
3. Készpénz	48		
4. Ingatlan	472210		
5. Folyószámla	182712		
6. Hátralékos járulékok	320		
Budapesti kamara	385		
Debreceni kamara	120		
Kassai kamara	835		
Kolozsvári kamara	250		
Pécsi kamara	190		
Szegedi kamara	295		
Szombathelyi kamara	42		
Jelöltek	2447		
	663309	663209	61*
	61	100	
		663309	61
II. Eredményeszámla 1942. évi december hó 31-én			
KIADÁS.		BEVÉTEL.	
Pengő	fill.	Pengő	fill.
Költségek:			
Bankkezelési költség	1262	241781	64
Alkalmazott fizetése	780	3634	56
Kézi pénztár	581	226	95
Egyéb kiadás	150	1000	76
Kifizetett végelátás:		488	
Temetési segély	800		
Segély	14910		
Özvegyi félnyugdíj	15125		
Özvegyi nyugdíj	141045		
Nevelési pótlék	15975		
Rokkantsági nyugdíj	17815		
Bevételi többlet 1942. dec. 31-én	205730	53391	66
	70995	21022	93
	279499		
	91	279499	91
Jelöltek:			
Járulék bevétele			
Kamatjövedelem			
Szelvényjövdelem			
Szegedi kamara adománya			
Egyéb adomány			
Hazbjövdelem			
Kiadás folyószámla szerint			

* Ebből tartalékalap 295,873 P.

P. H.

Dr. CHOLNOKY IMRE s. k.
elnök.

III.
Előirányzat az 1943. évre.

	KIADÁS		BEVÉTEL	
	Pengő	fill.	Pengő	fill.
Bevétel:				
a) járulék	257712	—		
b) házbérjövdelem	32000	—		
c) kamat és szelvényjövdelem	5000	—	294712	—
Kiadás:				
a) végellátásra	230000	—		
b) tartalékalapra	56292	—		
c) költségekre	3420	—	289712	—
Felesleg			5000	—

Budapest, 1943. február hó 5.

Dr. CHOLNOKY IMRE s. k.
elnök.

IV.
M E G H I V Ó.

A Királyi Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetének 1943. évi rendes közgyűlését Budapesten, V., Alkotmány-u. 14. szám alatti kir. Törvényszék épületének I. emelet 4. számú polgári tanácstermébe 1943. évi március hó 28. napjának (vasárnap) d. e. 12. órájára tűzöm ki, melyre az intézet tagjait meghívom.

Az ügyrend 9. §. 2. bekezdése értelmében utalok a Kir. Közjegyzők Közlönye 1943. évi 2. számára, melyben az 1942. évi vagyonmérleg és eredményszámla, valamint az 1943. évi költségvetési előirányzat közzétételük.

A folyó évre az egy-egy közjegyzőre eső járulék havi összegét az intézőbizottság 55.— pengőben állapította meg. Az a kir. közjegyző, aki a múlt évben pótljárulékot fizetett, a 10 %-kal felemelt pótljárulékot az előbbi járulékokkal együtt folyó évben is fizeti.

Tárgysorozat.

1. Határozathozatal az 1942. évi zárszámadásra (eredmény-számlára) vonatkozó jelentés és felmentvény tárgyában.
2. A költségvetési előirányzat felülvizsgálása.
3. Az állandó ellenőrzőbizottság tagjainak megválasztása.
4. Esetleges indítványok.

Kelt, Budapesten, 1943. évi február hó 21. napján.

Dr. CHOLNOKY IMRE s. k.

P. H.

elnök.